

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12'—pengő.

Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SÁNDOR.

Lelkipásztori önképzés és továbbképzés

A címben jelölt s oly sokat vitatott-tárgyalt kérdést nem akarjuk eldönteni e sorokkal, csupán azért vetjük fel ezúttal s újra, mert a nagy többségben falusi lelkipásztorok számára ez a nyári idő az az évad, amikor az egész egyházi élet s benne a lelkipásztori szolgálat kurrens teendői is csökkent mértékben folynak, tehát a lelkipásztor számára ilyenkor kínálkozik legtöbb idő az elmélyedő kontemplációra. Igaz ugyan, hogy az egynéhány készpénzjavalmazási lelkipásztort kivéve, nyáron ezek is éppen úgy a természetakarítás munkájával vannak elfoglalva, mint népünk természetes rétegei, hiszen a rendszerellenek mondható természetbeni javalmazás előnye éppen abban van, hogy a magyar református lelkipásztor földi egzisztenciája mindenestől fogva ugyanazon vágányokon halad, mint népünk anyagi, földi életstandardja. Ebből viszont mindjárt kettő következik. Egyfelől a lelkipásztori önképzés vagy ami vele egyet jelent, a továbbképzés kérdése, távolról sem csak afféle időöltésnek szánt, uborkaszegzonba való nyári kérdés, hanem egy egész esztendőre, egész életre szóló probléma. Másfelől végrevalahára, ma már le kell számolnunk azzal, hogy a nyári természetakarítási munkálatok s általában a magyar református lelkipásztoroknak atyáinktól örökölt egész természetbeni javalmazási rendszere nem olyan természetű s jelentőségű rendszer, mint azoknál az egzisztenciáknál, amelyeknek Istentől rendelt egyetlen s kizárólagos hivatásuk az őstermelés. Ma már nemcsak a magasabb szempontok szerint igazodóknál, de a földművelő, egyszerű nép körében sem megy elragadó példaszámban a gazdálkodó lelkipásztor és az is kétségtelen, hogy ma már semmi szükség sincsen arra, hogy az őstermelés oly nagy jelentőségű kérdéseinek megoldásában éppen a lelkipásztor végezzen kísérleteket s mutasson jó példát.

Mindent összevéve, egyszer már szemébe kell néznünk annak a nagy ellenmondásnak, melyben a magyar református lelkipásztor egzisztenciája földi értelemben folyik. Egyfelől ez a legszellemibb egzisztencia, másfelől a természetbeni javalmazással a legnagyobb alapokra van vetve. Minthogy pedig

az élet anyagi oldala természeténél fogva sokkal plauzibilisabb, mint a szellemi, önként következik, hogy a lelkipásztorok életében is a legnagyobb gátlást mindazon kísértések adják, amelyekkel általában telve van egy őstermelő élete. Az őstermelő élete távolról sem olyan kiegyensúlyozott, mint azé, aki a minden körülmények között kezébe jutó készpénzjavalmazásra számíthat. Az őstermelő számitásait minden percben keresztülhúzhatják olyan természeti, az ember rendelkezése alatt éppen nem álló tényezők, hogyha hitetlen, örökös bizonytalanságban élhet s minden idegszálát csak az őstermeléssel kapcsolatos kérdések köthetik le. Egyrésztől folyton reménykedhetik jövedelme páratlan növelése felől, ami e világi, nagyon is földi vágyait, bűneit táplálja, másrészt folyton aggódhat jövedelme lényeges csökkenése felől, ami kapkodóvá, szárnyaszegetté teheti a lelkét. Már most sokan abban a felfogásban vannak, hogy mindeme kísértésektől megszabadul a lelkipásztor s teljességgel az önképzés, egyszóval a szellemi élet vágányára megy át, mihelyt egyszerűen felállítjuk a Központi Pénztárt s kizárólag készpénzfizetésűvé tesszük a lelkipásztor földi egzisztenciáját. Anélkül azonban, hogy ez utóbbi probléma fejtegetésébe kezdenék, úgy látom, hogy ez a megoldás lehetlenség sok mindenféle szempontból, amint különben nagyon széles látókörű vezérférfaik is nem egyszer nyilatkoztak. De különben is könnyű s hozzánk méltatlanul olcsó megoldás volna, ha Isten egyszerűen ki akarná venni a lelkipásztort ebből a világból. De nem ezt akarja, hanem amit János 17: 15-ben vagy Fil. 4: 11—12-ben és sok más egyéb helyen kijelentett. Vagyis az őstermelő gazdálkodást is csak annyiban végezzük, amennyiben lelkipásztori egzisztenciánk fenntartásához éppen szükséges és szellemi életünk folytatásához csak mélyen eszközi jelentőségű maradjon. Elvégre, ha annyit produkál természetbeni javadalmunk, mint egy átlagos, velünk egyenlő iskolai végzettségű tisztviselőé, ez elég, ha pedig ennél kevesebbrel is meg kell elégednünk, van, aki minket megelégit. A mi számunkra — másban — hiába keresünk megoldást!

De a lelkipásztori önképzés kérdése él anyagi egzisztenciánk problémái egészen másodlagosak. Ezzel kapcsolatban az a főprobléma, hogy lelkipásztori karunkban, nagyban s általánosságban van-e kellő rugalmasság a szellemiek iránt vagy pedig a lépestartás, valóban s kizárólag egzisztenciális kérdések terén sok és súlyos kívánalmak indokoltak-e. Ebben a tekintetben pedig, hogy egyebet ne említsek, jó tükröt szolgáltat az Igazság és Élet című folyóirat kiadásában megjelent „A lelkész mint... (vagy: Mintalelkész)” című füzet (kapható 2:80 P-ért Debrecen, Központi Egyetem címen az Igazság és Élet kiadóhivatalától), továbbá már is kétségtelen, hogy boldogult Csikesz Sándor esodálatos életének az volt a legnagyobb, sőt egyedül jelentős eredménye, hogy erre: a lelkipásztori önképzésre, szellemi beállítottságukra ráterelte a figyelmet s a Theologiai Szemle s az azzal kapcsolatos kiadványok, valamint az ORLE átszervezésével ebben az irányban soha el nem múló jelentőségű cselekedeteket is produkált. De mindenekfelett számításba kell vennünk egyházkerületünknek, mint hivatalos tényezőnek eddig páratlan kezdeményezését, amelyet a barátjai ingatlanok megvásárlásával teljesített, ami viszont D. Dr. Révész Imre püspök-atyánk történelmi jelentőségű elgondolását és Gaál István hevesnagykunsági esperes, mint kerületi pénzügyi előadó tettekkészségét dícséri. De felsorolhatnánk azt az újabb külföldi viszonylatban is mindenképpen helytálló és széleskörű sajtószolgálatot és irodalmi termelést is, melynek láttán csak Isten iránti legnagyobb hálaadással telhetünk el és mindezt összevéve, megállapíthatjuk, hogy a lelkési önképzésnek, intenzív szellemi élet folytatásának ma már bőséges magyar nyelvű eszközei s lehetőségei állanak rendelkezésünkre.

Tehát végeredményében eliminálni lehet a természetbeni javadalmasítás gátló körülményeit s kísérteit és nem szűkölködhetünk az irodalmi s egyéb lehetőségekben sem, következésképpen csakis az a kérdés, hogy maga a lelkipásztor akar-e az önképzés útjára térni. Mert a legnagyobb akadályok e tekintetben is egészen személyiek, emberi mivoltunkban rejlenek, a *natura* támadnak. Így az egyházi életnek és benne a lelkipásztor életberendezkedésének egyik nagyon sajátos ismérve, hogy statikus természetű. Ragaszkodik az állandósághoz, a már egyszer kitaposott úthoz. Ennek az egyházi statikának megvan a maga Istentől rendelt célja s nem lebecsülendő, de viszont nem is túlbecsülendő! A maradiság ma különösen megbosszulja magát, hiszen a mi szaktudományunk terén is óriási lépésekkel halad az a bizonyos, sokat emlegetett fejlődés. Ma ezen a téren is olyan óriási jelentőségű korfordulóban élünk, olyan zökkenők, olyan erejű dinamika, olyan egészen más világ bontakozik ki szemünk előtt, hogy ma még mindig a statikus állapothoz ragaszkodni vagy nevetséges, vagy olyan károkat okoz az egyházban s a lelkipásztor egész szemléletében s életében, hogy mindezt jóvátenni mihamarabb elkészünk. Gondoljuk csak meg, hol állunk ma már attól a „fejlődéstől”, szellemiségtől, életstandardtól, amit a legközelebb elmúlt évtizedek, az első világháborút megelőző korszak liberális-materiális felfogása theologiai téren is — sajnos — ugyancsak alaposan elindított s beágyazott a lelkipásztorok közgondol-

kozásába is! Érdekes megfigyelni, hogy még a mai világban leginkább tájékozatlan s az önképzést nem gyakorló idősebb lelkész is önkéntelenül rajött arra, hogy mi hasznát sem veheti ma már azoknak a prédikációs s imádságos könyveknek, amelyeket 30 évvel ezelőtt beszerezett, vagy ha fiatalabb, melyeket apjától örökölt. A kérdés csak az, öntudatosan látja-e s akarja-e elsajátítani azt az egészen másirányú „fejlődést”, melyet korunk hoz s kínál theologiai téren is. Ismétlem: a lehetőségek megvannak. Szigorú számításal kiki meggyőződhet arról, hogy évi száz pengőért még a mai fizikai körülmények között is járathatja a Theologiai Szemlétől az Igazság és Életig az összes szaklapokat s jut ebből az összegből a Kálvin-kommentár beszerzésére éppenúgy, mint a Victor János bibliaolvasó kalauzára. Nem az anyagiakon múlik tehát, hanem azon a lelkületen, melynek mindenre van ereje a Krisztusban! Végül külön fejezetet érdemelne a rendszeres továbbképzés megszervezése is, mellyel pár hetes turnusokban minden lelkész átmenne évenként egy-egy ilyen tanfolyamon, amint ez például a hazai róm. kath. lelkészek körében már rendszeresítve van és amint nálunk is nagyszerű kezdeményezések történtek már ebben az irányban, legközelebb Barátkán.

Legégetőbb kérdésünk a lelkipásztori továbbképzés kérdése, mert különben nemcsak mi, hanem a Krisztus szolgálata s az Isten titkainak sáfársága is lemarad, holott erre hívtunk el! (1. Kor. 4: 1.)

(Tiszakürt.)

Dr. Tóth Dezső.

Miről prédikáljak a jövő munkaévben?

Az igehirdetés több tényezője közül három segíti elő tárgyalásunk közelebbi vizsgálatát: a gyülekezet, az igehirdető személyisége és maga az Ige.

A gyülekezetet, ahova Isten az igehirdetőt elküldötte, az igehirdetőnek ismerenie kell. Ismerősnek kell lennie összetételével, szükségével és igehirdetési alkalmával is. Homogén gyülekezetet ma már csak falusi viszonylatokban találunk, városban sokszor kell számolnunk azzal, hogy tulajdonképpen letelepedett gyülekezet nincs is, a gyülekezet átfutó elemekből áll. Különösen igaz ez a megállapítás a debreceni Nagytemplomra, ahol a téli fűthetlenség és az igehirdetők hetenként változó személye a közel-múltban sem alakított ki szervezett gyülekezeti közösséget. Városban ezenkívül még számolnunk kell azzal is, hogy a gyülekezeti tagok ide és odaköltöznek. Időbe telik, amíg az új gyülekezeti tag az új gyülekezetben otthon találja magát és beleilleszti személyét és munkáját az új közösségbe.

Sorozatos beszédek tehát nem lehet tartani ott, ahol mind a gyülekezet, mind az igehirdető változik. A Nagytemplomban még az sem segítene, ha itt megszüntetnők a két egyházrész lelkipásztorainak sorbanprédikálását, mert közben maga a gyülekezet arca is változik.

A témakör sem lehet olyan, ami kívül esik a gyülekezet értelmi felfogó képességén. Témaválasztás és igehirdetés szempontjából ma sem vagyunk

fontoskodók, sőt sokszor igen kísért az igehirdetés szempontjából annyira káros gondolat, hogy a témákat szétszórjuk és rendszerbe ne építsük, azonban a rendszer nem hozhatja magával azt, hogy a lelkipásztori dolgozószoba mélyéből kiszálló gondolat és rendszer ne találkozzék a gyülekezet értelmi fejlettségével. A magyar református igehirdetésnek tekintettel kell lennie arra, hogy református gyülekezeiteink nagy része még mindig az ősi földművelő közösségből kerül ki. Sem a barthi teológia nyomán újjáéledő magyar evangéliumi igehirdetés, sem az evangélicizációs igehirdetés nem találta meg még azt az igehirdetési hangszerelést, amellyel éppen a gyülekezet magvával lehet találkozni. Valljuk meg, éppen azért, mert a magyar református gyülekezeti közösség teológiailag még mindig nem iskolázott. Itt a Heidelbergi Káté fokozatos hirdetésére és teológiai támpontokat adó bibliaköri munkánkra még igen nagy szerep vár szoros kapcsolatban a konfirmációi előkészítéssel is. Az egyedüli megoldás itt csakis, mint mindenkor, a biblikus igehirdetés lehet.

Kiváltképp szükség van az evangélicizációs igehirdetésre, mert gyülekezetünkben mindig sok az átfutó és a Lélek erejétől alig érintett elem. Szükség van kora tavasszal, amikor általában a gyülekezeti nőni kezd és ősszel, amikor a téli megsorvás előtt a közösség még széles partok között dolgozik.

Ma már nem hanyagolhatjuk el a rendszeres gyermek- és ifjúsági istentiszteleteket sem. A levante lélkigondozásnak lelkiismeretünk elé állított ügye nem ötletszerű, hanem rendszeres tervezetet kér tőlünk. A gyermekistentiszteletek vajdó sorsát is tető alá kell hoznunk. Gyermekistentiszteletnek nem nevezhető a hétköznapi reggeli könyörgés, amelyen az iskolássereg kirendelt állapotban igyekszik nem érezni jól magát: meg kell találnunk az alkalmat, hogy gyermekeinkhez vasárnap délelőtt külön szóljunk és nem csupán a tanév keretében, hanem nyáron és szünetekben is.

Az igehirdető személyisége szabja meg másodsorban azt, hogy miről prédikáljon. Ő az a mohos és besüppedt, néha a sáros földdel érintkező vályú, akin az Ige folyik át a szomjúhozók számára.

Az igehirdető személyiségét Isten közvetlen munkáján kívül nagyban neveli az a tömördek hatás, amellyel kapcsolatban volt és van: a korán megkezdett igehirdetői tevékenység a gyakorlati teológiai szemináriumban, a vezető professzor hasznos és áldott útbaigazításai, egy-egy neves igehirdetőnek prédikációskötete vagy közvetlenül megtapasztalt igehirdetői tevékenysége, nem utolsósorban pedig a homilétika csontváza és a dogmatika húsa és vére. Engem is a Lélek indított apám munkásságának közvetlen tapasztalásával, Csizmadia Lajos adott rendszert a pápai teológián, a pápai teológusok önképzőköre bocsátott szárnyra, Csíkész Sándor, Ravasz László, Vásárhelyi János, Makkai Sándor, Szabó Imre neveltek prédikációikon keresztül, hogy a tényleges szolgálatban azután Baltazár Dezsővel találkozzam és három skóciai egyetemi éven át az angolszász világ legjobb igehirdetőivel. A hatások korszaka azóta lezárult, ha nem kellene napról-napra találkoznom a legnagyobb igehirdetővel: Krisztussal. Sajnos, dogmatikai nevelést nem sokat kaptam és ennek káros hátrányát éreznem kell egész életemben.

Tárgyunk vizsgálata azt is megengedi, hogy egészen röviden a prédikáció készülését is foglalkozunk. A vasárnapi igehirdetés után beálló lelki nyugalmat nemsokára újabb nyugtalanság váltja fel: a közelgő vasárnapra kér és sürget Isten. Vagy előre meghatározott témák élnek és érnek ilyenkor bennem és ezekhez kell igét keresnem, amelyet elemeire bontok fel a következő napokban. Vagy az igével találkozom bibliaolvasás közben és ilyenkor a régebbi témát többször félre kell tennem, hogy az újabbnak és sürgetőbbnek adjak szállást lelkemben és agyamban. Mindkettőnek hiszem és vallom egyforma jogosultságát. Mint igehirdetőt a téma óv meg a rendszertelen elkalandozástól, az olvasott és ritkán a hallott ige pedig új témák sodrába állít be.

A háború az első két évben rendített meg. Akkor sem a háborúról prédikáltam, azonban témáimat át meg átjárta a bizonytalanságban élő ember kiáltása, hogy utána minden a megtapasztalt kegyelem boldog bizonyosságában oldódjék fel. Ma nemcsak a gyülekezet, hanem a magam életén is azt tapasztalom, hogy a háború többé nem riasztgat. Lehet, hogy sokaknál ez fásult beletörődés vagy gondtalan nemtörődömség, nálam azonban már kohókból kivett darabja hitemnek. Mégis szükség van arra időnként, hogy a nyugalom igéi mögött fellebbenjen a vérző világ arcáról a fátyol az igehirdetésben is, ez azonban nem lehet állandó vonás. A háború nem örök és az igehirdetés nem szabhatja magát a háborúhoz. Vigasztalásra azonban mindig szükség van. Az Ige vigasztalását pedig nem kis mértékben bővíti ki az imádság.

Tárgyalásunk harmadik része felel meg véglegesen a kérdésre. Megmondja az Ige, hogy miről prédikáljak! A kérdés inkább a Ki-re korlátozódik. A megfeszített és feltámadott Krisztusról kell prédikálnom. Nincs is szükség másra. A kultúrprotestantizmus ideje lejárt, a csillogó beszédek korszaka, amelyben a szép kínálhatja magát az igehirdetésben is, kialvóban van, sőt a racionalizmus felé visszahajló bölcselkedő beszédek ideje is elmúlóban jár. Nem beszélünk többé a szociális evangéliumról, politikát sem pedzegetünk a szószéken, verseket sem szavalunk prédikáció közben, csak egy a fontos, a Krisztus.

Mert reá van szüksége ennek a világnak, az igehirdetőnek és az igehirdetésnek is. A lelkipásztor önmaga életének a párhuzamán figyelheti meg, hogy ha egyszer a világ átadja életét a Krisztusnak, megeldődnek a többi kérdései is. Ha a lelkipásztor is megsemmisítve önmagát, a Krisztus uralma alatt áll, még azzal sem kell igen foglalkoznia, hogy miről prédikáljon. Megmondja számára naponként a Lélek. Nem az utolsó pillanatban, hanem már jóelőre. Akár előre jelöli ki a témákat, akár igét vesz lelkébe és válaszol fel vázlatkönyvébe, hogy adandó alkalommal felhasználja, akár a gyülekezet egy bajáról beszél, akár a Konvent rendelkezéseire igazítja magát, nem ő keresi az Igét, hanem az Ige keresi őt. Nem ő hasogatja az Igét, hanem az Ige birkózik vele, hogy az eredeti szövegből kommentárok fényszórói között az emberi lélek sötét útjain át egyszerre felbukkanjon a gyülekezet előtt: A Lélek szól hozzátok és nem egy ember!

Ezért szükséges tanulmányozni állandóan az Írást. Nem abból a célból, hogy mit akarok prédikálni.

kálni, hanem, mert nekem van reá szükségem első-sorban és rajtam keresztül a gyülekezetnek. Hány igehirdetés született meg már egy magános hajnali óra töprengéseiből és hány bibliaórai téma kívánczokozott már fel a szószer magasságába! Mindegyiknek alapja az volt, hogy emberek foglalkoztak az Igével. Ezért lenne igen nagy szükség az igehirdetők bibliaköri közösségére. Hány téma nem forrósodhatik fel soha és mennyi ige sikkad el, mert idegenek vagyunk egymáshoz.

A végső megállapítás tehát az, hogy magamat az Igére hagyom és a fogságában élve, Isten megmondja, hogy mit szóljak azokhoz, akik Isten rácsain kívül élnek, vagy velem együtt benn vannak már a szentély felé forduló arccal.

Ez a megállapítás azonban nem zárja ki, hogy témák szerint ne rendezzem el előttem mihez tartás végett a kegyelmi időm egy-egy szakaszát. Nem kötelezőleg és elhatárolólag, csupán segítség gyanánt vázoltam fel itt a jövő munkaévre szóló tematikus igehirdetési tervemet vasárnap délelőttre.

Szeptember

- 5. Kémek Kánaánban. Tanévnitő. 4. Móz. 13 : 31—33.
- 12. A régi határok. Reverzális. Példab. 22 : 28.
- 19. Az elveszett juh után. Szórványmisszió. Luk. 15 : 4—6.
- 26. Az Ige okmánya. Bibliavasárnap. Ézs. 34 : 16.

Október

- 3. A meg nem született gyermek. Egyke. 1. Móz. 15 : 1—4.
- 10. A gyermek okmánya. Árvák vasárnapja. Mk. 9 : 37.
- 17. A lelki hatalom okmánya. Róm. 1 : 16.
- 24. Munkánk, bérünk és költségeink. Hadigondozási. 1. Thess. 3 : 11—12.
- 31. Krisztus beszéde az egyházhoz. Jel. 2 : 7.

November

- 7. Miért van szükségem hitvallásra? Róm. 2 : 18.
- 14. A misszió igazsága. Missziói. Mát. 5 : 20.
- 21. Teherviselés. Bűnbánati. Gal. 6 : 2.
- 28. Az előfutár: János. Ádventi. Mát. 3 : 3.

December

- 5. Zákheus. Ádventi. Luk. 19 : 1—10.
- 12. Csillag az éjszakában. Ádventi. Ján. 8 : 12.
- 19. Isten képei. Ádventi. Ján. 14 : 8—10.
- 25. Krisztus otthona. Karácsonyi. Ján. 1 : 11.
- 26. Béke és jóakarát. Karácsonyi. Luk. 2 : 14.
- 31. Isten a vihar felett. Óévi. Zsolt. 93 : 3—4.

Január

- 1. Új életek. Újévi. Jel. 21 : 5.
- 2. Az eljövendő világ. Zsid. 6 : 5—8.
- 9. A keresztyén reménysége. Zsid. 6 : 11—12.
- 16. A föld ködjei. 1. Móz. 1 : 2.
- 23. Kérés Istentől. Mt. 18 : 19.
- 30. Miért járunk templomba? Zsid. 10 : 25.

Február

- 6. Az eljövendő ég és föld. Jel. 21 : 1.
- 13. Bűn és kegyelem. Bűnbánati. Róm. 5 : 20.
- 20. Krisztus kelyhének kiürítése. Böjti úrv. Mát. 20 : 22—23.
- 27. A csendes pillanat. Zsolt. 46 : 11.

Március

- 6. A mindent feloldó szeretet. 1. Kor. 13 : 8.
- 13. Isten beszél a tűzben. 4. Móz. 11 : 1—3.
- 20. A jó pásztor. Ján. 10 : 11.
- 27. Mit tesz Isten érted? Csel. 17 : 25.

Április

- 3. A hit diadala. Virágvasárnapi. Mát. 21 : 9—11.
- 8. A felirat igazsága. Nagypénteki. Mát. 27 : 37.
- 10. Krisztus húsvéti kérdése. Húsvéti. Ján. 20 : 15.
- 11. A győzelem gyümölcsei. Húsvéti. 1. Kor. 15 : 20—21.
- 17. Át a vereségen. Mát. 26 : 75.
- 24. Az új teremtés. Gal. 6 : 15.

Május

- 1. Az anyaság missziója. Anyáknapi. 1. Móz. 16 : 10—11.
- 8. A tékozló fiú. Luk. 15 : 17.
- 15. Vissza Istenhez! Luk. 15 : 18—19.
- 19. A keresztyén missziók. Áldozócsütörtöki. Mát. 28 : 19.
- 22. A világ, az evangélium és mi. Mát. 28 : 19.
- 29. Krisztus teste a Lélek közössége. Pünkösdi. Ef. 4 : 4. 1. Kor. 12 : 27.
- 30. A lelki megújulás. Pünkösdi. Zsolt. 85 : 6—10.

Június

- 5. A Szentháromság egysége. 1. Ján. 5 : 7—8.
- 12. Egyetemes imádság. 1. Tim. 2 : 1—8.
- 19. Az ifjúság jövője. Luk. 1 : 66.
- 26. A titkon növény mag. Aratás előtti. Márk 4 : 26—27.

Július

- 3. A boldog bizonyosság. Aratási. Mát. 7 : 8.
- 10. Kain városa és Isten városa. 1. Móz. 11 : 4—5.
- 17. Ki a tekintély ma? Mát. 8 : 8—9.
- 24. Az állhatatlanság veszedelme. 1. Móz. 49 : 3—4.
- 31. Az ismeretlen Isten. Csel. 17 : 23.

Augusztus

- 7. A hiábavalóság érzése. Ézs. 49 : 4.
- 14. Külső emberünk romlása. 2. Kor. 4 : 16.
- 21. A reádbízott kincs. 2. Tim. 1 : 14.
- 28. Ha csak ruháját... Úrvacsoraosztási. Mát. 9 : 21.

Farkas Pál.

Az új énekeskönyv felé

A tervbevett új énekeskönyv elé minden jó református ember nagy várakozással néz. Az előkészítő bizottság füzetben adta ki munkálkodását.

Az énekek szövegeinek theologiai (hitvallási) szempontból megkezdett boncolása máris nagy alapossággal megy bele a részletekbe a dícséretknél, míg a zsoltárokat egyesek válogatás nélkül meg akarják hagyni kegyeletből. Nem tudom helyeselni, hiszen azok szövegében sok az ismétlés; dallamaik pedig nem szentírási eredetűek.

Az ú. n. genfi dallamoknak ritmikus helyreállítása zenei izlés tekintetében nagy nyereség lenne. Azonban a gyakorlati kivitelben mégis valami közös megegyezés lesz szükséges, mert a legismertebb zsoltárok dallamai (XLII., LXV., XC.) annyira megsontosodtak kiegyenlített, chorális méretű alak-

jukkal a közhasználatban, hogy azokat nemigen lehetne kiszorítani a különben is nehéz beosztású ritmikus alakjukkal. Árokhátyéknak nagy érdemük van a ritmikus dallamok felelevenítése körül; de némelyik genfi dallam, vagy annak kibocsátott átdolgozása, főleg az ütemeken áthajló kötések és a nagy zenéi tudást kívánó ellenpontos összhangosítás miatt igen bonyolult, nehezen tanulható. Egyes énekek ritmikus dallama viszont (I., XIX., XXIII., XXXVI., XLVI., CII., CXVI., CXIX., CXXXIV., 81.) némi könnyítéssel annyira kellemes, könnyen megtanulható, hogy iskolákban, énekkarokban akár egy, akár több szólammal nagyon jól használható. Magam is éveken át tanítottam. Egész gyülekezetek azonban csak lassanként, fokozatosan szoktathatók művészi éneklésre.

A szöveg szótagainak a dallam hangjegyeinek mértékével való tökéletes prozódiai egybevetése nem annyira lényeges követelmény, hogy érte Szenci Molnár századoktól megszentelt, ódon, templomi zamatú szövegeit mai köznapra beszédre kellene átváltani, ami legalább is lenne akkora kegyeltesítés magyar nyelvi téren, mint némely zsoltárok elhagyása hitvallási tekintetből. Azt a kevés prozódiai döccenést vagy eltérést a szöveg és a dallam szótagaiban csak kevés, zeneileg iskolázott fül veszi észre, ha külön figyeli. De a gyülekezet áhílatát nem zavarja. Az ének minden versénél más helyen lép úgy is fel, és akár az orgona, akár a többszólamú előadás által eltüntethető.

No, de a tudományos és a művészi szempontokat hagyjuk hozzáértőbbek eldöntésére! Most még egypár gyakorlati kívánalmat említsünk! Az énekeskönyv olcsóságát és elterjedését nagyban megkönnyítené az, ha — amint más felekezetek is teszik s a Hallelujah című énekgyűjteményünk kiadatott — a nagyközönség számára hangjegyek nélkül, pusztán szöveges kiadást is bocsátanának közre. Viszont a sokkal költségesebb hangjegyes kiadásból felesleges három-négyféle nagyságú. Így pl. az öregbetűs ¼ ivretű kiadás ma, mikor minden idősödő egyének van szemüvege, szükségtelen.

Nagyon helyes volna a mostáninál kevesebb temetési éneket felvenni. De aztán gondoskodni kell használatukról is. Szintén helyes az imádságok felvétele is, de terjedelmük — Jézus intelméhez híven (Máté 6, 7) — korlátozandó.

Szeremley Béla.

HALOTTAINK

Dr. Veress István.

Lapunk zártakor vettük hírét, hogy Dr. Veress István tanügyi főtanácsos, a debreceni Kollégium tanítóképzőintézetének nyugalmazott igazgatója folyó évi augusztus hó 5-én reggel 72 éves korában, sok szenvedés után elpihent. A Kollégium neveltje, majd esküdtje volt. Bázelen folytatta tanulmányait s ottani kapcsolatait mindvégig megtartotta. Előbb révi, majd bihardiószei lelkipásztor volt; a révi cseppkőbarlang feltárása az ő érdeme. 23 éven át volt tanítóképzőnk igazgató-tanára. Volt tanítványaival kedves barátságos kapcsolatokat tartott fenn. Debrecenben ő volt megalapítója a Szülők Iskolájának, melynek munkásságát 17 éven át nagy

lelkescdéssel irányította s ő maga is évről-évre tartott benne előadásokat. Nyugalmi éveiben sem pihent, többek között Lapunkat is felkereste s gazdagította értékes cikkével. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Sípos Károly lelkipásztort augusztus hó első napján, vasárnap délelőtt iktatta be a debrecen-nyilastelepi lelkipásztori tisztebe dr. Szász Imre esperes; ugyanazon nap köszöntött be Kocsordon a vele állást cserélő Mezey Béla volt debrecen-nyilastelepi lelkipásztor. Az egyházzszi tanács, presbíterek és szolgálatot nem teljesítő lelkipásztorok kísérték be a templomba az új lelkipásztort, akit a gyülekezet meleg szeretettel fogadott s ölelt keblére. Az új nyilastelepi lelkipásztor első igehirdetésének alapigéjét: I. Cor. IV : 1—5. versei képezték. Isten gazdag áldását kérjük az új órállóra és a régi kedves szép gyülekezetre.

A debreceni Kossuth-dalkör f. évi augusztus hó első napján tartotta negyvenéves jubileumát, a debreceni Kistemplomban, hova zászló alatt vonult fel a tisztes dalárda s ugyancsak zászlóik alatt kísérték el a templomba a többi debreceni testvérdalárdák is. Bár a jubiláló Kossuth-dalkör nem református jellegű intézmény, de vezetősége és tagjai túlnyomó többségben a debreceni református egyház tagjai s a dalárda négy évtized óta a legszebb harmóniában dolgozott a debreceni református egyházzal. Az ünnepély alkalmával, Zsolt. 96 : 1. alapján Igét hirdetett, majd az istentisztelet végén a zászlóra Isten áldását kérte Uray Sándor kistemplomi lelkipásztor.

HEVESNAGYKUNSAÁGI EGYHÁZMEGYE.

A Kisújszállási Református Nőszövetség a múlt hó 23-án Zrínyi Ilona-émlékünnepélyt s ezzel kapcsolatban magyaros kézimunka kiállítást rendezett. Bemutatták többek között a Kisújszálláson őrzött legszebb himzésű szűrt is. A Szövetség az emlékünnepély és kiállítás jóvedelmét teljes egészében a lelkészözegek és árvák segélyezésére ajánlotta fel.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

Gyülekezeti nap Barátkán. Július 25-én a barátokai missziói egyház gyülekezeti napot rendezett, délelőtt 9 órakor vasárnapi iskolát tartott Tamás Ferenc. 10 órakor Vadai Béla esperes bibliaolvasása után prédikált Révész Imre. 11 órakor evangelizáló előadást tartott Tamás Ferenc. Délután 4 órakor műsoros délutánt tartottak az 505. sz. érsekújvári MÁV-cserkészcsapat bevonásával.

I R O D A L O M

Emléklap: a bűji református keresztyén egyház ajándéka. Írta és összeállította Szinok Zoltán bűji lelkipásztor. Régen nem volt a kezünkben olyan kedvünk szerint való, praktikus, eleven kis füzet, mint ez az Emléklap. Csakugyan benne van röviden minden, amire egy falusi gyülekezetnek szüksége van: az istentisztelet (templombajárás) szabályai; bizonyágtétel Jezusról, az egyház fundamentumáról; ott következik a lelkipásztor terjedelmes évi jelentése; Krisztus egyháza történetének vázlatos rajza; a kegyelmi eszközök ismertetése; majd három fejezetben igen erőteljes és bátor, bár tárgyilagos és magát mérséklő hitvédelem; konfirmációi fogadalom; a református egyháztag jogai és kötelességei; külön a bűji egyháztagok jogai; úrvacsorai imák s néhány kedves ének és költemény. *Melegen üdvözöl-*

jük a bűji egyház-községet és annak örállóit e füzet kiadásáért. Azt üzenjük nekik, hogy hasonló füzetet adjanak ki minden évben és ezt a mostanit küldjék el katonajaitak címére is. Más gyülekezeteink is kövessék a bűji példát. Az ilyen magvetésnek gazdag aratása lesz.

K R Ó N I K A

Orosz földről magyar levél érkezett püspöki hivatalunkhoz. Négy Boeska-hajdúivadék neve van aláírva: Hunyady István szakaszvezető, Kolompár Pál szakaszvezető, Kovács Sándor őrmester és Balogh János tizedes. A levél „valahol Oroszországból” kelt, július 20-án és 10—12 nap alatt már ideérkezett. Elmondják benne, hogyan teljesítik „legszentebb hazafiúi kötelességüket” s a távolból „hálás szívvel köszöntik szeretett Anyaszentegyházukat és annak minden tagját”. Majd így folytatják: „Mi magyar honvédek, akik szeretett Hazánktól messze távol vagyunk, most a súlyos megpróbáltatások között tudjuk csak felmérni és értékelni, hogy mi az az Istenben való hit és szeretet... Mi, református bajtársak, esendes esillagos estéken, mikor összefövünk beszélgetni, örömmel tapasztaljuk egymás közt, hogy mennyire összetartunk és egymást segítjük! Bizony sokszor oly könnyes a szemünk, amikor egyik-másik levelet kap hazulról és amikor jó hír van, felolvassuk egymásnak... Mikor valakinek az édesanyja ír: akkor úgy érezzük, hogy ez mindnyájunknak szól.” — Közben leírják, hogy egy alkalommal az egyik vitéz keservesen sírva fakadt: „Könnyű nektek, mert van édesanyátok, de nekem már nincsen...” Igen érdekes és tanulmányos a levélnek ez a része: „Velünk vannak többben r. kath. vallású testvérek, egymásközt szépen megférünk... Mi, református bajtársak szomorúan látjuk, hogy ők mennyi vallásos tárgyú újságot, imakönyvet kaptak. Nekünk reformátusoknak mindezek nagyon hiányoznak... Tisztelettel kérjük, hogy amennyiben lehetne, imakönyveket tessenek hozzánk juttatni; mi azokat hűségesen, odaadóan olvassunk, további munkánkra erőt gyűjtenénk, mert a lelkünk mindig az Istent keresi...” — Amikor e levelet könnyes szemmel elolvastuk, Isten úgy rendelte, hogy éppen itt járt Debrecenben protestáns tábort püspökünk, aki elmondotta, hogy a hadbavonulók között nem kevesebb, mint nyolcvanezer darab harctéri imakönyvet osztottak ki; de jellemző a magyar honvéd lelkületére, hogy búcsúzáskor javarészt odaajándékozták az édesanyjuknak, hitvesüknek vagy jóvendőbélijüknek, ezzel a meghagyással: „imádkozzatok belőle érettünk...” (Holott a csinos és elég vaskos, vászonkötéses imakönyvben, kizárólag katonák részére szánt imák foglaltak.) — Az orosz földről írott magyar levél küldőinek azonnal útnak indítottunk egy jókora csomag imakönyvet és olvasnivalót. Ugyanakkor igen komolyan foglalkozunk azzal a gondolattal: nem volna-e helyes, ha kiadnánk egészen kitalakú és terjedelmű mintegy 24 vagy 32 oldalas háborús imakönyvet, református magyar honvédeink használatára? Nagy megnyugvás és elégtétel volna számunkra, ha a felvetett gondolathoz kedves olvasóink hozzájárulnának.

A debreceni nyári egyetemről, f. évi július 25. számunkban már röviden hírt adtunk s ugyanakkor ígértük, hogy további híradással szolgálunk. Sajnos, augusztus 1. számunkból ez elmaradt, mert a nyári egyetem összefoglaló programja csak augusztus 1-re jelent meg. Most közöljük azt, hogy az ünnepélyes megnyitás augusztus 1. vasárnap (!!) délelőtt tíz órakor folyt le, melyen a kormány részéről megjelentek és felszóltak Dr. Antal István miniszter, Fáy István kultuszállamtitkár és Dr. Tasnádi-Nagy András a képviselőház elnöke. A nyári egyetem, augusztus 1-től 18-ig tart: rendkívül gazdag és értékes programja van. Azt nélkülözzük, hogy az előadások közül egy sem közelít a reformáció témaköréhez vagy az ősi Kollégium szellemi kincseihez; holott a régebbi évfolyamoknál a rendezőség ezekre figyelemmel volt. A most reánk jövő hét programjából különösebben felhívjuk olvasóink figyelmét, a m. kir. nemzetvédelmi és propaganda miniszter hivatala által rendezendő nemzetvédelmi előadásorozatra, melynek tervezetét az alábbiakban közöljük abban a reményben, hogy debreceni és debrecenvidéki olvasóink figyelmét ide irányítjuk. A megnevezett sorozat előadói, témái és órarendje a következők: **Alföldy Alajos**, a m. kir. Nemzetvédelmi-Propaganda

Miniszter Hivatala nemzetpolitikai ügyosztályának vezetője (Budapest): *A társadalom szerepe és feladata a propagandában* (1 óra), aug. 12. d. e. 9—10. — **Dr. Borsody István** szerkesztő (Budapest): *A cseh propaganda módszerei és működése* (2 óra), aug. 10. d. e. 8—10. — **Dr. Eszterhás István** miniszterelnökségi miniszteri titkár, sajtóelőadó, a m. kir. Nemzetvédelmi-Propaganda Miniszter tájékoztató osztályának vezetője (Budapest): *Támadás és védekezés a propagandában* (2 óra), aug. 14. d. e. 8—10. — **Gáspár Jenő** m. kir. kormányfőtanácsos, az Országos Magyar Sajtókamara igazgató-főtitkára (Budapest): *A magyar újságírás szervezetei* (1 óra), aug. 10. d. e. 10—11. **Gedényi Mihály** miniszteri s. titkár, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács főtitkára (Budapest): *Az irodalom hatása a közvélemény alakulására* (1 óra), aug. 13. d. e. 8—9. — **a közvélemény alakulására** (1 óra), aug. 13. d. e. 8—9. — **Dr. vitéz Kolozsváry-Borcsa Mihály** miniszteri tanácsos, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke (Budapest): *A sajtó története és közvéleményalakító szerepe* (2 óra), aug. 11. d. e. 10—12. — **Koréh Ferenc** szerkesztő, a m. kir. Nemzetvédelmi-Propaganda Miniszter Hivatalának sajtóelőadója (Budapest): *A Magyarországgal szembeni propaganda egy idegen állam fővárosában* (2 óra), aug. 11. d. e. 8—10. — **Dr. Nagy Sándor**, a Hunnia-filmgyár igazgatója, a m. kir. Nemzetvédelmi-Propaganda Miniszter Hivatala filmesztálya vezetője (Budapest): *A film és a propaganda* (1 óra), aug. 12. d. e. 10—11. — **Szendy János** állami gimnáziumi tanár (Budapest): *Nemzeti hagyomány — nemzeti propaganda* (1 óra), aug. 12. d. e. 8—9. — **Turmezei László**, a Nemzetvédelmi Akadémia ügyvezető igazgatója (Budapest): *A néprokonsági gondolat a propaganda szolgálatában* (1 óra), aug. 9. d. e. 8—9. — **Vajta Ferenc** főszerkesztő (Budapest): *Az emigrációk harca Magyarországgal szemben* (2 óra), aug. 9. d. e. 9—11. — **Dr. Zilahy-Sebess Jenő** miniszteri titkár, a m. kir. külügyminisztérium kulturális osztályának vezetője (Budapest): *A külföldi propaganda alapelvei* (2 óra), aug. 13. d. e. 9—11. — **A Nemzetvédelmi előadás-sorozat** órát a III. sz. teremben tartják. — Nagyobb érdeklődés fogja kísérni Dr. Karácsony Sándor előadását: *Nevelői gondolkodásunk átalakulása* (2 óra), aug. 11. d. e. 10—12. (A magyar önismeret alapkérdései című sorozatban.)

Két konferencia volt Barátkán az elmúlt két hét alatt. Az első a tiszántúli egyházkerület missziói előadói részére, a másodikat harminc jelentkező lelképásztor, vallásitanár és segédlelkész részére rendezte meg nagy körültekintéssel és aligai szeretettel egyházkerületünk püspöke, ki mindvégig jelen volt s naponta ő vezette a reggeli áhítatokat. Előadások tartottak Dr. Török István és Dr. Czeglédy Sándor egyetemi professzorok, Dr. Illyés Endre lelkész-képzőintézet tanár és Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző. Ezúttal ezzel a szűkreszabott híradással be kell érniük. A Debreceni Protestáns Lap legközelebbi számában az egyik résztvevő ifjú lelkész előadások lényeges részét is érinteni fogja. Előre is nagy érdeklődéssel várjuk a barátkai beszámolót.

Vakok bibliája. A protestáns „Vakok Világossága Társaság” (biblia adó és terjesztő közösség) átvette a nemrég elhunyt Dr. Matócsy Miklósnénak, a „vakok angyalának” bibliai kiadványait és kinyomatott több újszövetségi szentírási részt a vakok számára. 120 kötet került eddig ingyenes kiosztásra vak katonák között. A Magyar Protestánsok Lapja szerint sokan sírva köszönték meg a Bibliákat: „Íme a sötétségben is van világosság”, mondták. A közgyűlés elhatározta, hogy imakönyveket és prédikációs köteteket is ad ki lemezpontosítással vak-írással.

Fáber Kovács Gyula felsőöri református lelképásztort, a pápai főiskola volt jeles diákját és széniorát az ostmarki összes reformátusok a Bécsben tartott egyházkerületi közgyűlésükön püspökhelyettesé választották meg. Felsőőr a Németbirodalom egyetlen magyar református gyülekezete, ide hívták meg 1939 január hó 1-én, egyhangú választással Fáber Kovács Gyulát lelképásztornak. Elődje a nyugdíjban ment Bajcsy Gyula szintén viselte a püspökhelyettesi tisztséget.

Nyomdásznyelven „a sajtó ördögének” szokták nevezni azokat a kisebb-nagyobb nyomdatechnikai hibákat, amelyek a legfontosabb revízió után is kísértének. Multheti számunk „Irodalom” rovatába így került be kétszer egy és ugyanazon híradás. Elnézést kérünk érte. Magyarazata ez: a szerkesztő a korrektúrát helyesen elvégezte, az ismétlődő hír kidobását előírta. De a nyomdában, kézen-közön a sajtóhiba mégis csak bentmaradt... A megduplázott híradásnak bárcsak az volna az eredménye, hogy a beajánlott könyv prosperitása: a hőmérő higanyának tempójában emelkednék...

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3192—1943. szám. TÁRGY: Tanárok államhoz elbocsátása.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskoláink igazgatóságaihoz és a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

Felhívom a tekintetes igazgatóságokat és a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakat, hogy az Egyetemes Konvent elnökségének alant közölt 3939—1943. sz., hozzám intézett rendelkezéséhez alkalmazkodjanak és a további szükséges intézkedéseket tegyék meg.

„Az utóbbi évek alatt igen gyakran előfordult, hogy iskoláinkból egyes tanárok és felettes hatóságuk előzetes hozzájárulása nélkül hagyták el állásukat és igyekeztek állami intézetekben elhelyezkedni. Emiatt iskoláinkban a nevelés és tanítás eredményét zavaró körülmények keletkeztek. Figyelembe véve a nagymérvű tanárhányt, iskolákat fenntartó hatóságainknak nem állott módjában kellő időben gondoskodni a távozó tanár pótlásáról.

Van szerencsénk tisztelettel felkérni a főtiszteletű és méltóságos püspök urat, méltóztassék a böles vezetése alatt álló egyházkerületi gimnáziumokat és leánygimnáziumokat, tanító-, tanítónőképzőintézeteket, fiú- és leánylíceumokat, polgári iskolákat és népiskolákat fenntartó hatóságai útján utasítani a tanárokat, tanítókat, hogy erre irányuló szándékukat a hivatalos út szigorú megtartása mellett illetékes egyházi főhatóságuknak bejelenteni tartoznak és csak ennek hozzájárulása után hagyhatják el egyházi iskolánál viselt állásukat.

Az egyes iskolákat fenntartó testületek csak ebben az esetben tehetnek kellő lépést a hiányzó tanár pótlására. Erre az intézkedésünkre annál is inkább szükség volt, mivel a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1943. évi április 8-án 82,222—1943. V. 1. szám alatt kelt körrendeletében felhívta valamennyi tankerületi kir. főigazgatót, közöljék az állami tanárokkal és tanítókkal, hogy csak előzetes bejelentés és a tankerületi kir. főigazgató hozzájárulása után adhatják be pályázatukat egyházi iskolai állás elnyerése iránt. A tankerületi kir. főigazgatók ennek alapján figyelmeztették az érdekelteket, hogy megválasztásuk esetén csak akkor hagyhatják el állásukat, ha ehhez az illetékes tankerületi kir. főigazgató hozzájárult.

Debrecen, 1943 augusztus 3.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3200—1943. szám. TÁRGY: Népműveléssel joglalkozó szervezetek közötti összhang biztosítása.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű lelképásztor urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 98,652—1943. V. 3. ü. o. szám alatt az iskolán kívüli népművelési bizottságokhoz küldött rendeletének másolatát megküldötte Egyetemes Konventünknek. Az Egyetemes Konvent 4038—1943. sz. leirata alapján felhívom a lelképásztor urakat, hogy amennyiben egyházközségükben népművelési előadásokat, illetőleg tanfolyamokat óhajtanak rendezni, mindenkor lépjenek érintkezésbe az illetékes vármegyei népművelési titkár urakkal, hogy a népművelési munkában a különböző népművelési szervezetek között a kívánatos összhang meglegyen s egymás munkáját ne keresztezzék.

Debrecen, 1943 augusztus 3.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3227—1943. szám. TÁRGY: Honvédelmi ismeretek tanításával kapcsolatos tanulmányi kirándulások.

KÖRLEVÉL

polgári, közép- és középfokú iskoláink tekintetes igazgatóságaihoz.

Felhívom a tekintetes igazgatóságokat, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak hozzám intézett és alant szövegszerűen közölt 241,342—1943. IX. 2. sz. leiratához alkalmazkodjanak és a további intézkedéseket tegyék meg:

„A honvédelmi miniszter úr a hadtestparancsnokságokhoz az alábbi rendelkezést intézte:

„A polgári, közép-, középfokú és főiskolákban osztályozó tantárgy a „Honvédelmi Ismeretek.” Eddig ezt a tantárgyat kizárólag elméletileg oktatták. Célszerű lenne, ha a tanulók az elméleti előadásokon hallottakat — amennyiben az lehetséges — a valóságban is megismerjék.

Ezek lennének:

- a gyalogság könnyű és nehéz fegyverei;
- a tüzérség fegyverei;
- a páncélos járművek;
- a repülő, azok fegyverei, elhárító fegyverek;
- műszaki és híradó eszközök;
- a folyami erők harci eszközei, mindezek bemutatása és működése;
- a laktanyaépület, szobarend, legénységi otthonok;
- csapattest múzeumok;
- a harcok védelmére szolgáló eszközök.

A felsorolt iskolák hatóságai által utasítva lesznek, hogy bemutatás iránti kérelmükkel közvetlenül forduljanak az illetékes állomásparancsnokságokhoz.

Intézkedjen, hogy ezen bemutatások folyó évi szept. 1-től kezdve végrehajthatók legyenek.

Megjegyzem, hogy nagyobb helyeken, ahol több iskola van, ott a bemutatásokat egyidőben kell megtartani. Erre vonatkozólag az állomásparancsnokságok a helybeli iskolákkal állapotodjanak meg.

A fentiekén kívül tanulságosabb gyakorlatra, a honvédség által rendezendő ünnepségekre, diszkivonulásokra is meg kell hívni az iskolákat.

A honvédség bekapcsolódását az iskolai tanításba, illetve nevelésbe azért tartom fontosnak, hogy ezáltal a tanulóifjúság szorosabb összeköttetésbe kerüljön a csapattal, megismerje annak belső életét, kiképzését, felszerelését. A gyakoribb érintkezés által kedvezje meg azt a honvédséget, amelynek maga is tagjává válik.

Erről méltóságodat tudomásulvétel és megfelelő további intézkedés végett értesítem. A szóbanlévő gyakorlati bemutatásokat a tanulmányi kirándulások kapcsán kellene végeztetni. A tankerületi kir. főigazgatókat ezért arra utasítottam, hogy a rendelkezésük alatt álló érdekelt intézetekkel a következő iskolaévi tanulmányi kirándulások tervét a honvédelmi ismeretekkel kapcsolatos fenti tanulmányi kirándulások figyelembevételével készíttessék el.”
Debrecen, 1943 augusztus 4.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3145—1943. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Nyírlaky Lajos (lakik: Csepel, Br. Weiss Mannfréd-u. 16. sz.) kérésére elrendelem a következő anyakönyvi adatok felkutatását:

1. Néhai Kacsar Károly (anyja: Nagy Ágnes) és Kiss Eszter (anyja: Siket Erzsébet) házassági anyakönyvi adatait. Házasságkötésük 1867—1871. években történt. Hely ismeretlen.

2. Kacsari István (anyja: Nagy Ágnes) és Virág Juliánna (anyja: Bod Mária) házassági anyakönyvi adatait. Házasságkötésük 1870—1873. években történt. Hely ismeretlen.

Mindkét házasságot a tiszántúli egyházkerület területén kötötték meg.

Debrecen, 1943 július 30.

Püspök helyett:
Ferenyzy Károly,
egyházkerületi főjegyző.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a *Kiadóhivatal* címére (Debrecen, Kálvin-tér 17. sz., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni. Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Debrecen református Dóczy leánynevelőintézetének igazgatótanácsa pályázatot hirdet a tanítónőképzőnél és leányliceumnál átszervezés alatt lévő magyar-történelem szakos rendes tanári állásra, az átszervezés VKM jóváhagyásától feltételezetten. Pályázhatnak mindkét nembeli megfelelő képesítésű református vallású tanárok. Javadalmasz a nemállami tanszemélyzet részére megállapított javadalmaszsal azonos. Közszolgálatban nem állóknál a keresztyén származás igazolandó. A szabályszerűen felszerelt kérvényeket az Igazgatótanácshoz címezve 1943. augusztus 31-ig kell benyújtani a Tanítónőképző Igazgató-ságához.

Apagy egyházközség pályázatot hirdet 21 nap határidővel, újonnan szervezett IV. számú tanítói állására, férfiak és nők pályázhatnak. Fizetés 10% helyi hozzájárulás és államsegély. Kötelessége törvényszerű. Kántori oklevéllel rendelkezők előnyben. Pályázatok Református Lelkészi Hivatal, Apagy címre küldendők.

A kaplonyi református egyházközség pályázatot hirdet az iskolájánál megüresedett kántortanítói állásra. — Javadalom: 2 hold 1362 □-öl szántóföld és beltelek haszonélvezete, négy okta legeltetési jog, készpénz az egyház pénztárából 40 P, lakás az egyház által bérelve. Összesen 390 P. Törvényes stóla. Köteleesség: hétoztályos (I—VII.) vegyesiskola vezetése, kántori teendők végzése. Fizetés-kiegészítő államsegély kiegészítése elintézés alatt áll. — Pályázati határidő 21 nap. Pályázhatnak férfiak és nők. Törvényesen felszerelt kérvények a Református Lelkészi Hivatalhoz adandók be. Kaplony, u. p. Nagykároly. Szatmár vármegye.

A mátészalkai református egyház pályázatot hirdet I. sz. kántortanítói állásra. Javadalom: I. Készpénz: 200 K. II. Természetbeni: 10 köböl búza, 42 q rozs, 3 öl keménytízifa. III. Természetbeni lakás vagy törvényes lakbér. IV. Stóla. V. Fizeték-kiegészítő államsegély. Pályázati kérvények a Mátészalkai Református Egyház Lelkészi Hivatalához szeptember 5-ig adandók be.

A piskolti református egyház az 1943—44. iskolai évre helyettes férj- vagy nőtanítói keres részben osztott felsőbb osztályok tanítására. Fizetés: az állam által meghatározott készpénz és természetbeni lakás.

Révaranyosi református egyház pályázatot hirdet tényleges katonai szolgálatra bevonult kántortanítója helyettesítésére nőknek is. Köteleesség, fizetés, határidő törvényszerű. Nőktől kántorkodást nem követelünk.

A szamosújlaki református kántortanítói állásra e lap huszonhatodik számában hirdetett pályázatot 1943. szept. ötödikéig meghosszabbították. — Nők is pályázhatnak.

A Magyar Iskolaszánatórium Egyesület svábhegyi iskolaszánatóriumában (Budapest, XII., Mártonhegyi-út 6. sz.) 70 OTBA igényjogosult tag 6—18 éves fiú és leány gyenge, vérszegény, megerősítésre szoruló iskolásgyermeke nyer felvételt az 1943—44. iskolai tanév első felére. Orvosi indoklás esetében meghosszabbítást nyerhet az iskolaév befejezéséig. A felvett növendékek bent az iskolaszánatóriumban vizsgáznak és államérvényes bizonyítványt nyernek az ország bármely iskoláját is végezzék, vagy pedig a kultuszminisztérium rendelete értelmében az első felév után visszatérhetnek eredeti intézetükbe. (Kivételt képeznek a szakiskolák: kereskedelmi, tanítóképző, liceum.) A svábhegyi iskolaszánatóriumból tudóbeteg ki vannak zárva. A szentgotthárdi iskolai jellegű tudógyógyintézetbe könnyebb és súlyosabb osztály van. Az összes kérdésekre részletes tájékoztatást nyújt a „Budapesti Közlöny” 1943. évi július 10-i 152. száma.

TARTALOM:

Dr. Tóth Dezső: Lelkipásztori önképzés és továbbképzés
Farkas Pál: Miről prédikáljak a jövő munkaévben?
Szeremley Béla: Az új énekeskönyv felé
Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1943—1824

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább a legkényelmesebb; a leggyorsabban kezelhető; melege pontosan szabályozható; számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.
Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyűmölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósit. Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat jutányos áron készíti

Szenási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A "TAKARÉKOSSÁG" KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17-14.

Fiókhözem: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest. 494-497. Új orgonák, mindennemű javítás és átépítés. Kitűnő hangú harmóniumok. Méltányos feltételek, művészi kivitel.

